Notitie evaluatie hekjes SDE++

Aanleiding

In de SDE++ zijn vanaf 2023 "hekjes" toegevoegd. De hekjes hebben als doel om technieken beter aan bod te laten komen die een hogere subsidie-intensiteit hebben, maar die van belang zijn voor een kosteneffectieve energietransitie op de langere termijn. In de SDE++, die rangschikt op basis van de kosten van CO_2-reductie, bestaat het risico dat technieken met een hogere subsidie-intensiteit en groot belang voor de energietransitie (zoals geothermie en groen gas) buiten de boot vallen. Daarom bevat de SDE++ vanaf 2023 hekjes voor de domeinen Hogetemperatuurwarmte, Lagetemperatuurwarmte en Moleculen. De hekjes zijn voor 2023 vastgesteld op € 750 miljoen per domein. Verder is besloten de maximale subsidie-intensiteit binnen de domeinen met een hekje te verhogen van € 300/ton CO_2 naar € 400/ton CO_2.

De aanleiding voor deze evaluatie is tweeledig. Ten eerste heeft de Europese Commissie (DG Competition) gevraagd om een evaluatie na de eerste openstellingsronde in 2023, waarbij het effect van de hekjes en de verhoging van de maximale subsidie-intensiteit op de kosteneffectiviteit van de SDE++ wordt gemeten. Ten tweede is in de Stuurgroep SDE++ afgesproken dat de hekjes na de eerste openstellingsronde geëvalueerd worden om te bezien of er aanpassingen nodig zijn voor de volgende ronde.

Aanpassingen aan de hekjes zijn mogelijk. Met de Europese Commissie zijn de volgende voorwaarden afgesproken voor verhoging van de hekjes, die ook in de staatssteungoedkeuring voor de SDE++ zijn opgenomen:

- Er moeten binnen en buiten de hekjes voldoende aanvragen zijn voor een concurrerend biedproces;
- Het budget dat binnen de hekjes wordt gereserveerd is minder dan de helft van het totale SDE++-budget;
- Een kosten-batenanalyse moet worden uitgevoerd, waaruit aannemelijk moet worden dat de baten van hogere hekjes op de langere termijn opwegen tegen de kosten ervan op de korte termijn;
- Het verlies van kosteneffectiviteit op de korte termijn mag niet meer zijn dan 15% ten opzichte van een situatie zonder hekjes.

Evaluatievragen

De volgende vragen zijn relevant bij de evaluatie van de hekjes:

- Wat is het effect van de hekjes op de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie?
- Wat is het effect van de hekjes op het aan bod komen van projecten in de domeinen met een hekje?
- Hoe beïnvloeden hypothetische lagere hekjes (€ 500 miljoen) en hogere hekjes (€ 1 miljard) de kosteneffectiviteit van CO_2-reductie en het aan bod komen van projecten?
- Wat is het effect van de verhoging van de maximale subsidie-intensiteit van € 300/ton naar € 400/ton binnen de hekjes op de kosten van CO_2-emissiereductie?
- Wat is het effect van de verhoging van de maximale subsidie-intensiteit van € 300/ton naar € 400/ton binnen de hekjes op het aan bod komen van categorieën met een subsidie-intensiteit van meer dan € 300/ton?

Vanwege de sterke overtekening van het budget in de openstellingsronde van 2023 is er, in elk geval als wordt uitgegaan van aanvragen (zie "Methode" hierna), geen ruimte voor projecten met een subsidie-intensiteit tussen de € 300 en € 400/ton CO_2. De laatste twee vragen worden daarom niet behandeld. Wel is het goed om te vermelden dat de verhoging van de maximale subsidie-intensiteit tot nieuwe indieningen heeft geleid. Er waren 30 aanvragen met een subsidie-intensiteit van meer dan € 300 euro/ton CO_2. Dit waren vooral industriële warmtepompen en lucht-water-warmtepompen, maar ook twee projecten voor elektrolyse en een project voor vergassing.

Methode

Voor de evaluatie van de hekjes is gebruik gemaakt van een analyse, waarbij op basis van indieningsgegevens het effect wordt berekend van hekjes met verschillende hoogtes en verhoging van de subsidie-intensiteit.

Uitgegaan wordt van aanvragen in plaats van beschikkingen voor het jaar 2023. Het verschil tussen aanvragen en beschikkingen is dat tussen de aanvraag en de afgifte van een beschikking een deel van de aanvragen zal wegvallen, bijvoorbeeld omdat de aanvraag onvolledig is of omdat de aanvraag door de indiener wordt ingetrokken. Als wordt uitgegaan van beschikkingen is de evaluatie niet op tijd gereed om te worden meegenomen in de besluitvorming voor 2024. Over het effect hiervan zijn geen algemene uitspraken te doen. Wel is bekend dat er voor de afgelopen ronde al enkele grote CCS-aanvragen zijn ingetrokken. Uit de evaluatie van de SDE++ 2020-2022[1] blijkt verder dat projecten voor CO_2-arme warmte het vaakst afvallen tussen aanvraag en beschikking. Hoewel hier geen eenduidige conclusies aan kunnen worden verbonden, heeft dit in elk geval tot effect dat de budgetclaim kleiner is, waardoor er meer projecten aan bod komen met een hogere subsidie-intensiteit. Het effect van de hekjes is dan waarschijnlijk minder ingrijpend.

Tussentijdse intrekkingen en afwijzingen worden niet in de analyse meegenomen. Hierin kan immers steeds iets wijzigen, en het zou een analyse betekenen op basis van een momentopname. Een analyse op basis van aanvragen is dan het meest zuiver. Na de openstellingsronde van 2024 zal een uitgebreider evaluatie plaatsvinden, zowel op basis van de beschikte projecten van 2023 als op basis van de aanvragen van 2024. In de onderhavige analyse wordt dus enkel uitgegaan van aanvragen, en waar gesproken wordt over "beschikkingen" of "beschikt budget" wordt bedoeld: aanvragen die binnen het budget vallen. Het gaat dan dus om hypothetische beschikkingen.

Tot slot is een beperking dat wordt uitgegaan van een openstellingsronde uit het verleden, in plaats van verwachte projecten in 2024. Dit betekent dat de uitkomsten van de evaluatie waarschijnlijk niet representatief zijn voor toekomstige openstellingsrondes. Zodra de verwachting van projecten voor 2024 beschikbaar is, zal er een aanvullende analyse gedaan worden, aan de hand waarvan kan worden gekeken welke budgetten binnen en buiten de hekjes nodig zijn om een concurrerende openstellingsronde mogelijk te maken.

[1] Trinomics, 16 januari 2024: Tussentijdse evaluatie SDE++ 2020-2022, Tabel 2-2.

Analyse

1. Wat is het effect van de hekjes van € 750 miljoen op de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie en het aan bod komen van projecten?

In de onderstaande tabel (Tabel 1) met daarin de aanvragen van 2023 valt allereerst op dat zowel het totale openstellingsbudget als de hekjes in de openstellingsronde van 2023 knellend zijn. Er is in de domeinen met een hekje aanzienlijk meer budget gevraagd dan het budget dat was gereserveerd. Het aangevraagde budget in de hekjes is ook een stuk hoger dan werd verwacht op basis van de Projectenmonitor voor 2023.[2] Hoe knellend de budgetten uiteindelijk zullen zijn, is afhankelijk van de projecten die nog afvallen na de beoordeling.

De tabel toont het verschil tussen een situatie zonder en met hekjes van € 750 miljoen voor de domeinen Lagetemperatuurwarmte, Hogetemperatuurwarmte en Moleculen. Te zien is dat er in een situatie zonder hekjes een hoeveelheid CO_2-reductie van 4,976 Mton/jaar wordt bereikt met een budget van € 8 miljard. In een situatie met hekjes van € 750 miljoen betreft dit 4,850 Mton/jaar. Het verlies van kosteneffectiviteit van de SDE++ bedraagt daarmee **2,5%**. Dit is laag, vergeleken met het verwachte effect van de hekjes op de kosteneffectiviteit dat voorafgaand aan de invoering van de hekjes, in juni 2022 is berekend. Toen werd op basis van een simulatie berekend dat dit effect zou variëren tussen 0 en 11%, en dat het effect het grootst is bij een concurrerende openstellingsronde. Het verlies van kosteneffectiviteit is berekend op basis van de hoeveelheid CO_2-reductie bij een gelijkblijvend budget. Bij een budget van € 8 miljard wordt met hekjes van € 750 miljoen euro dus 2,5% minder CO_2 gereduceerd dan zonder deze hekjes.

Het relatief lage effect van de hekjes op de kosteneffectiviteit van de SDE++ in deze openstellingsronde lijkt contra-intuïtief. Met een groot aangevraagd budget grijpen de hekjes sterk in op het verdelingsmechanisme van de SDE++, waarbij de projecten met de laagste subsidie-intensiteit het eerst subsidie ontvangen. Andersom zouden hekjes nauwelijks effect hebben wanneer het aangevraagde budget bijna gelijk is aan het beschikte budget: aanvragen die mét hekjes worden beschikt zouden immers zonder hekjes ook beschikt zijn. Er is een aantal redenen aan te wijzen voor het contra-intuïtieve resultaat in deze openstellingsronde:

- Allereerst is het aantal aanvragen en het geclaimde budget buiten en binnen de hekjes zo hoog, dat duurdere projecten niet aan bod zijn gekomen. Ook in de domeinen met een hekje is de subsidie-intensiteit relatief laag. De subsidie-intensiteit van de duurste projecten in elk domein is € 180 in het domein Moleculen, € 220 in Hogetemperatuurwarmte en € 173 in Lagetemperatuurwarmte. Dit kan nog veranderen wanneer projecten beoordeeld worden door RVO, zeker als er grote projecten uitvallen met een relatief lage subsidie-intensiteit. Er zullen dan meer duurdere projecten aan bod komen.
- Ten tweede is bij de eerder uitgevoerde berekening van het effect van de hekjes uitgegaan van een openstellingsbudget van € 5 miljard. Met een openstellingsbudget van € 8 miljard is het effect van hekjes van € 750 miljoen in verhouding kleiner.
- In de onderstaande tabel is te zien dat, hoewel er in een situatie met hekjes veel minder projecten voor hernieuwbare elektriciteit (met een lage subsidie-intensiteit) aan bod komen, het effect hiervan op de hoeveelheid CO_2-reductie relatief beperkt is. De hekjes hebben daarnaast een beperkt effect op projecten uit het domein CCS/CCU: er komen weliswaar twee keer zo weinig projecten aan bod vanwege de hekjes, maar het effect op het gehonoreerd budget en de CO_2-reductie zijn beperkt. Dat komt omdat het alleen de duurdere CCU-projecten zijn die door de hekjes minder aan bod komen.

[2] In een "realistisch scenario" werd de budgetclaim ingeschat op € 1,1, € 1,0 en € 0,7 miljard voor respectievelijk Lagetemperatuurwarmte, Hogetemperatuurwarmte en Moleculen.

Het verlies van kosteneffectiviteit van -2,5% is berekend over de SDE++ als geheel. De kosteneffectiviteit (en daarmee hoeveelheid CO_2-reductie) van projecten die binnen de hekjes beschikt worden ligt vanzelfsprekend veel lager dan die van projecten die buiten de hekjes worden beschikt. Het doel van de hekjes is dan ook het meer aan bod laten komen van technieken met een lagere kosteneffectiviteit.

Tabel 1: Overzicht "gehonoreerde" aanvragen met en zonder hekjes van € 750 miljoen

SDE++ 2023 Hekjes € 750 miljoen	Budget (mln. €)	Totaal aangevraagd			Binnen budget zonder hekjes			Binnen budget met hekjes			Verlies kosten-effectiviteit
		aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	%
Hernieuwbare elektriciteit	-	1.387	1.690	0,387	859	1.420	0,338	572	990	0,239	
CCS/CCU	-	23	7.579	4,795	14	5.338	4,120	7	5.106	4,011	
Lage temperatuur warmte	750	191	2.355	0,747	44	845	0,370	40	634	0,295	
Hoge temperatuur warmte	750	35	1.701	0,452	6	319	0,120	16	730	0,228	
Moleculen	750	334	2.965	0,832	6	83	0,030	23	750	0,204	
Totaal budget	8.000	1.970	16.290	7,213	929	8.004	4,979	658	8.209	4,976	
Totaal budget en CO2-reductie naar rato aangepast						8.000	4,976		8.000	4,850	2,5%

Voor de domeinen Moleculen en Hogetemperatuurwarmte geldt dat de hekjes ervoor zorgen dat er significant meer projecten aan bod komen, en dat in deze domeinen veel meer ruimte is ontstaan voor CO_2-reductie. In een situatie zonder hekjes zou in de domeinen Moleculen en Lagetemperatuurwarmte samen slechts € 402 miljoen beschikt worden. De hekjes zorgen ervoor dat er veel meer budget voor deze domeinen beschikbaar komt.

De hekjes in het domein Moleculen zorgen ervoor dat in deze hypothetische situatie **119 MW** aan extra vermogen kan worden beschikt, voor projecten in de volgende categorieën:

- Allesvergisting verlengde levensduur (14 projecten)
- Monomestvergisting, verlengde levensduur (2 projecten)
- Bio-methanol uit vaste lignocellulosehoudende biomassa (1 project)

De hekjes in het domein Hogetemperatuurwarmte zorgen ervoor dat in deze hypothetische situatie **136 MW** aan extra vermogen kan worden beschikt, voor projecten in de volgende categorieën:

- Elektrische boiler (9 projecten)
- Industriële warmtepomp open systeem (1 project)

In het domein Lagetemperatuurwarmte resulteren de hekjes erin dat er vier projecten minder kunnen worden beschikt. Het gaat om projecten voor geothermie, slibgisting, restwarmte en lucht-water-warmtepomp (totaal vermogen 52 MW). Dit zijn projecten die buiten de grenzen vallen van het hekje van € 750 miljoen voor Lagetemperatuurwarmte en die in een situatie zonder hekjes beschikt zouden zijn vanuit het algemene budget, maar die nu buiten de boot vallen omdat er budget gereserveerd is voor de domeinen Hogetemperatuurwarmte en Moleculen.

De hekjes zorgen ervoor dat projecten in de domeinen zonder een hekje (Hernieuwbare elektriciteit en CCS/CCU) uitvallen. Er vallen 287 projecten af voor hernieuwbare elektriciteit. Het betreft vooral zon-PV, evenals enkele wind-op-landprojecten en monomestvergistingprojecten (WKK). Daarnaast vallen er 7 projecten af voor CCU.

De uitkomst welke de specifieke projecten die binnen of buiten het beschikbare budget vallen is in dit geval van beperkte relevantie, omdat het nog gaat om een analyse op basis van alle aanvragen. De analyse is vooral bedoeld om een beeld te geven van het effect dat de hekjes kunnen hebben. Wanneer de aanvragen beoordeeld worden door RVO, zullen veel projecten (in de praktijk vooral veel zon-PV) afvallen. Dit zijn projecten met een relatief lage subsidie-intensiteit, waardoor projecten met een hogere subsidie-intensiteit vaker aan bod komen in een situatie zonder hekjes. Ook is de uitkomst hoe veel en welk soort projecten aan bod komen sterk afhankelijk van het type indieningen en de omvang van de indieningen in een bepaald jaar.

2. Hoe beïnvloeden lagere hekjes (€ 500 miljoen) de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie en het aan bod komen van projecten?

In Tabel 2 is te zien dat het effect op de kosteneffectiviteit nog lager is als wordt uitgegaan van hekjes van € 500 miljoen, namelijk **0,3%**. Dit is omdat bijna alle projecten die in een situatie zonder hekjes zouden worden gehonoreerd, ook in een situatie met hekjes worden gehonoreerd. Twee uitzonderingen zien we bij de domeinen Lagetemperatuurwarmte en Moleculen. In het domein Lagetemperatuurwarmte worden met hekjes wederom minder projecten beschikt dan zonder hekjes. In het domein Moleculen worden in een situatie met hekjes veel meer projecten beschikt, omdat de gemiddelde subsidie-intensiteit in dit domein relatief hoog ligt en omdat deze projecten relatief laat zijn ingediend. Tot slot, hebben hekjes van € 500 miljoen voor het domein Hogetemperatuurwarmte tot gevolg dat er twee extra projecten beschikt worden.

Tabel 2: Overzicht "gehonoreerde" aanvragen met en zonder hekjes van € 500 miljoen

SDE++ 2023 Hekjes € 500 miljoen	Budget (mln. €)	Totaal aangevraagd			Binnen budget zonder hekjes			Binnen budget met hekjes			Verlies kosten-effectiviteit
		aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	%
Hernieuwbare elektriciteit	-	1.387	1.690	0,387	859	1.420	0,338	859	1.420	0,338	
CCS/CCU	-	23	7.579	4,795	14	5.338	4,120	14	5.338	4,120	

Lage temperatuur warmte	500	191	2.355	0,747	44	845	0,370	40	634	0,295	
Hoge temperatuur warmte	500	35	1.701	0,452	6	319	0,120	28	369	0,134	
Moleculen	500	334	2.965	0,832	6	83	0,030	16	270	0,090	
Totaal budget	8.000	1.970	16.290	7,213	929	8.004	4,979	937	8.030	4,977	
Totaal budget en CO2-reductie naar rato aangepast						8.000	4,976		8.000	4,959	0,3%

Ook hier is gekeken welk vermogen en welke projecten er zouden zijn beschikt in de situatie mét een hekje, die zonder hekjes buiten de boot zouden zijn gevallen. Dat zijn:

- Voor Hogetemperatuurwarmte: 2 elektrische boilers, met totaal vermogen van 18 MW.
- Voor Moleculen: 10 projecten voor allesvergisting, met totaal vermogen van 42 MW.

Voor Lagetemperatuurwarmte geldt, zoals ook bij hekjes van € 750 miljoen het geval is, dat er in een situatie met een hekje vier projecten minder beschikt worden.

Buiten de domeinen met een hekje vallen er geen projecten af die zonder een hekje wel zouden zijn beschikt. De hekjes zorgen er vooral voor dat budget dat eerst bij Lagetemperatuurwarmte terecht zou komen, nu terecht komt bij Hogetemperatuurwarmte en Moleculen.

3. Hoe beïnvloeden hogere hekjes (€ 1.000 miljoen) de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie en het aan bod komen van projecten?

Tabel 3 laat zien dat hekjes van € 1.000 miljoen in een hypothetische situatie op basis van aanvragen een sterk effect hebben op zowel het aantal beschikte projecten in de domeinen met een hekje als op de kosteneffectiviteit. De kosteneffectiviteit daalt met **5,9%**. Dit percentage is nog beperkt in vergelijking met het in 2022 berekende percentage (dat was toen maximaal 24%) en in vergelijking met de afspraak met de Europese Commissie van maximaal 15% verlies van kosteneffectiviteit, zoals genoemd in de aanleiding van deze notitie.

Tabel 3: Overzicht "gehonoreerde" aanvragen met en zonder hekjes van € 1.000 miljoen

SDE++ 2023 Hekjes € 1.000 miljoen	Budget (mln. €)	Totaal aangevraagd			Binnen budget zonder hekjes			Binnen budget met hekjes			Verlies kosten-effectiviteit
		aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	aantal	claim [miljoen EUR]	CO2-reductie [Mton/jaar]	%
Hernieuwbare elektriciteit	-	1.387	1.690	0,387	859	1.420	0,338	572	990	0,239	
CCS/CCU	-	23	7.579	4,795	14	5.338	4,120	7	5.106	4,011	
Lage temperatuur warmte	1.000	191	2.355	0,747	44	845	0,370	49	889	0,380	

Hoge temperatuur warmte	1.000	35	1.701	0,452	6	319	0,120	22	928	0,274	
Moleculen	1.000	334	2.965	0,832	6	83	0,030	39	919	0,263	
Totaal budget	8.000	1.970	16.290	7,213	929	8.004	4,979	689	8.833	5,167	
Totaal budget en CO2-reductie naar rato aangepast						8.000	4,976		8.000	4,680	5,9%

In tegenstelling tot de twee andere scenario's worden in een hypothetisch geval met hekjes van € 1.000 miljoen wél meer projecten in het domein Lagetemperatuurwarmte beschikt dan zonder hekjes. Ook in de domeinen Hogetemperatuurwarmte en Moleculen worden aanzienlijk meer projecten beschikt. Het gaat om de volgende projecten die in een situatie met hekjes volledig kunnen worden beschikt en die anders buiten de boot zouden zijn gevallen:

- Voor Hogetemperatuurwarmte: 15 e-boilers en een industriële warmtepomp (totaal vermogen 206 MW)
- Voor Lagetemperatuurwarmte: 5 lucht-water-warmtepompen (totaal vermogen 17 MW)
- Voor Moleculen: 17 allesvergisters, 15 monomestvergisters, 1 bio-ethanolproject (totaal vermogen 150 MW)

Bij hekjes van € 1.000 miljoen vallen er evenals bij hekjes van € 750 miljoen vooral projecten af voor CCU. Daarnaast is er één groot CCS-project wat bij hekjes van € 1.000 miljoen minder budget ontvangt. In de analyse is geen rekening gehouden met uitval van dit project. Er vallen bij hekjes van € 1.000 miljoen evenveel projecten af voor hernieuwbare elektriciteit als bij hekjes van € 750 miljoen.

Conclusie

Wat is het effect van de hekjes op de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie?

Uit bovenstaande analyse blijkt dat het effect van hekjes op de kosteneffectiviteit van CO_2-emissiereductie relatief beperkt is, bij een openstellingsbudget van € 8 miljard. Bij een analyse op basis van aanvragen is het effect van hekjes van € 750 miljoen dat de kosteneffectiviteit met 2,5% afneemt. Het is waarschijnlijk dat dit effect nog kleiner is wanneer wordt uitgegaan van een analyse o.b.v. beschikkingen. De budgetclaim is dan minder groot en er komen in een situatie zonder hekjes al meer projecten aan bod met een hoge subsidie-intensiteit, zodat de hekjes een minder groot effect hebben op de subsidie-intensiteit van projecten.

Wat is het effect van de hekjes op het aan bod komen van projecten in de domeinen met een hekje?

De analyse laat zien dat hekjes van € 750 miljoen in elk geval bijdragen aan het meer aan bod komen van projecten in de domeinen Hogetemperatuurwarmte en Moleculen. Zonder hekjes zou in deze domeinen samen slechts € 402 miljoen euro zijn beschikt. De hekjes bieden dus aanzienlijke extra ruimte aan projecten in deze domeinen. In de geanalyseerde situatie hebben hekjes van € 750 miljoen tot resultaat dat in het domein Lagetemperatuurwarmte minder projecten aan bod komen. Netto zouden de hekjes van € 750 miljoen erin resulteren dat er 23 projecten met ruim 200 MW aan geïnstalleerd vermogen extra aan bod komen (in een hypothetische analyse o.b.v. aanvragen).

Hoe beïnvloeden hypothetische lagere hekjes (€ 500 miljoen) en hogere hekjes (€ 1 miljard) de kosteneffectiviteit van CO_2-reductie en het aan bod komen van projecten?

Het effect op de kosteneffectiviteit van hekjes van € 500 miljoen is zeer beperkt (0,3%), maar ook het effect op het aan bod komen van projecten in domeinen met een hekje is beperkt. Er zouden slechts 10 projecten méér aan bod komen dan zonder een hekje het geval zou zijn geweest, met een totaal geïnstalleerd vermogen van slechts 8 MW (in een hypothetische analyse o.b.v. aanvragen). Hekjes van € 1 miljard hebben, zoals te verwachten, tot gevolg dat de kosteneffectiviteit en dus de hoeveelheid CO_2-reductie sterker afneemt (met 5,9%), en daarnaast dat er veel meer projecten aan bod komen in alle drie de domeinen met een hekje. In totaal zouden er in deze hypothetische situatie o.b.v. aanvragen 53 extra projecten met 373 MW aan geïnstalleerd vermogen aan bod komen.

Welke conclusies kunnen er getrokken worden voor toekomstige openstellingsrondes?

Op basis van het voorgaande lijkt het mogelijk dat de hekjes van € 750 miljoen worden verhoogd naar € 1 miljard. De hekjes van € 750 miljoen zijn gekozen uitgaande van een referentiebudget van € 5 miljard. Met een openstellingsbudget van € 8 miljard ontstaat er meer ruimte voor hogere hekjes. De afname van de kosteneffectiviteit blijft ruim onder het met de Europese Commissie overeengekomen maximum van 15%. Met hekjes van € 1 miljard kunnen op basis van deze analyse in alle domeinen, ook in Lagetemperatuurwarmte, extra projecten worden beschikt.

Belangrijke voorwaarden vanuit de staatssteunafspraken voor het verhogen van de hekjes naar € 1 miljard zijn:

- Dat het budget binnen én buiten de hekjes concurrerend zal zijn. Dit is afhankelijk van de verwachtingen van de aanvragen voor 2024;
- Dat kan worden onderbouwd dat de kortetermijnkosten van hekjes van € 1 miljard (het verlies van kosteneffectiviteit) opweegt tegen de baten van het stimuleren van meer projecten met een hoge subsidie-intensiteit die van belang zijn voor de energietransitie.

Als de hekjes in de openstellingsronde van 2024 worden verhoogd, zal het effect van verhoging na de openstellingsronde van 2024 opnieuw worden geëvalueerd. Daarbij zal de analyse zich zoals eerder aangegeven baseren op de beschikte aanvragen van 2023 en de aanvragen voor 2024, zodat een completer beeld ontstaat van het effect van de hekjes.